

Může se stát, že jídlo spálíš

Rozhovor s lektorkou, režisérkou a pedagožkou Jiřinou Lhotskou

Je dramaťák vhodný pro všechny děti?

Dramaťák je pro všechny, kterým je v něm dobře. Měla jsem v dramaťáku třetáka - jen seděl v koutě a do her se nezapojoval. Díval se, jak si hrají ostatní. Celý první rok jsem ho nechala se jenom dívat, protože jsem na něm viděla, že z nějakého důvodu nemá tu potřebu vystupovat, ale že u toho chce být. Řekla jsem mu: Můžeš se připojit, až budeš chtít, jsem ráda, že jsi tady. Jednoho dne vstal a vstoupil do hry. Každý, komu je ve skupině dobře, má právo do dramaťáku chodit. Spousta introvertních dětí v dramaťáku nakonec najde sebe sama a zjistí, že můžou být během her i někým jiným.

O čem je vlastně dramaťák?

To záleží na samotném pedagogovi: pro některého učitele je to o dobrém zázemí, které vytvoří; o tom, aby dětem bylo dobře v kolektivu a našly v něm pomoci her svoje místo. Pro jiného mohou být hry prostředkem k dobrému divadlu. Pro mě osobně je místo pedagoga dramatické výchovy někde mezi těmito dvěma přístupy. Nejdřív je důležité, aby si děti vytvořily partu, ve které jim bude spolu dobře. Aby se děti při tvorbě cítily svobodně, volně, bezprostředně, autenticky, hravě (mluvím o těch nejmenších) a později spolu mohly začít vytvářet tvar, který funguje. Někdy to není jednoduché. Když jsem začínala učit, přišla jsem mnohokrát s připravenou hodinou, ale děti si chtěly spíš povídat. Svěřila jsem se s tím kolegyni Soně Pavelkové: "Připravila jsem si hodinu, ale vůbec jsme se k mé přípravě nedostali, třičtvrtě hodiny jsme si jen povídali..." Soňa mi odpověděla: "Prosím tě, a co chceš víc? Děti se nejdříve musí mezi sebou najít, aby jim spolu bylo dobře a navzájem si věřily, teprve potom s nimi můžeš začít něco dělat." O tom je ten dramaťák: aby se děti našly, věřily si, byly v projevu svobodné... A pak pracovat na tom, aby divadelní prostředky - protože dramaťák je o divadle - sloužily k vytvoření pravdivého tvaru.



Jak ses od dramaturgie dostala k výuce dramaťáku?

Obráceně. Původně jsem začala učit dramaťák - viděla jsem totiž, že moje děti prochází stále stejně strašlivým školským systémem - a proto jsme v Mělníku s kolegou udělali s dětmi představení. O dramatické výchově a dětském divadle jsme nevěděli nic, ale představení se docela povedlo. Kolega režisér měl cit pro divadlo i pro děti, dostali jsme se s tímto představením na přehlídku, kde jsem se od Evy Machkové a Soni Pavelkové dozvěděla více o dětském divadle. Věděla jsem, že je to něco, co chci dělat a co mě bude naplňovat. I když moje vlastní děti už odrostly, tak alespoň u dětí, které ke mně přišly do dramaťáku byla šance je určitým způsobem vést a formovat. Zjistila jsem, že k tomu ale nemám patřičné vzdělání. V té době ještě neexistovala katedra výchovné dramatiky, takže jsem měla dvě možnosti: studovat pedagogickou fakultu (obor čeština) nebo divadelní fakultu. Herectví jsem dělat nechtěla, a proto jsem zkusila režii/dramaturgii. Na dramaturgii jsem tedy šla proto, že jsem chtěla pracovat s dětmi. Katedru výchovné dramatiky jsme poté založily s Evou Machkovou a Iriinou Ulrychovou.

Je v dramatické výchově důležitější proces nebo produkt?

Obojí je důležité, jenomže produkt se ne vždycky musí podařit. Je to jako když vaříš jídlo: snažíš se, připravuješ omáčku, celý proces tvoříš co nejpoctivěji to jde, ale může se stát, že nakonec jídlo spálíš.

pokračování na straně 20

Convivium, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř: Viktorka

Moje cesta k ní byla trnitá

Rozhovor se souborem Convivium



Vznikla inscenace při příležitosti nedávného výročí Němcové?

Jarka: Kája se připravovala na přijímačky, tak jsme se potřebovali zaměřit na její hereckou průpravu. Proto představení vzniklo. Až když jsme se domluvili na Viktorce, tak jsme zjistili, že má Božena výročí.

Původní inspirací tedy byl pouze příběh Viktorky? Nebo jste už od začátku uvažovali nad propojením s Němcovou?

Jarka: Nejdřív to byla Viktorka, ale zákonitě se nám tam Němcová dostala. Nejdříve možná spíše intuitivně. Potom už jsme šli cíleně po tom, co mají společného.

Proč jste zvolili právě Viktorku?

Kája: Když jsme se o představení začali bavit s Jarkou a Honzíkem (Jarka Holasová a Jan Trč, pozn. Redakce), hledali jsme předlohu, která v sobě ponese ženské téma i téma svobody. Honza nejdřív přišel s Ofélií, což je ale tak ohraná záležitost, že jsme ji zavrhnuli. Potom Jarku napadla Viktorka a po ničem jiném už jsme se nepídili.

V diskusi se mluvilo o tom, že je tvoje Viktorka zvláštní, zajímavá, nová. Jaká byla tvoje cesta k ní? A byla jen tvoje, nebo jste její pojetí řešili s celým souborem?

Kája: Původně jsme začali zkoušet jenom ve třech – Jarka, Honzík a já. Mysleli jsme, že tam se mnou nikdo další nebude. Pak jsme ale zjistili, že potřebujeme zpětnou vazbu

pro ni i pro mě. Moje cesta k ní byla dost trnitá, bojovala jsem s ní. Nakonec mám ale pocit, že jsem ji našla.

Dokážeš pojmenovat, proč jsi s ní bojovala?

Kája: Hlavně jsem bojovala se svým egem. Nevěřila jsem si a necítila jsem se jistá, bylo to pro mě ze začátku dost nekomfortní. Ani nevím, co se pak stalo, že jsem se k ní dostala.

Jarka: Já to vím. Celé jsme to měli postavené už na začátku pandemie – říkáme tomu první verze, která nebyla tak sevřená, i konec byl jiný. Chtěli jsme tenkrát stihnout premiéru ještě před prázdninami, abychom měli i jinou reflexi než od rodičů. Ale vůbec se nepovedla. Měli jsme postavenou arénu, ve které vždycky seděl jeden člověk s rouškou a pak musely být dvě židle volné. Zbytek diváků pak seděl na elevacích. Byl to šlepný prostor, ve kterém se Kája nemohla cítit dobře, ale i přesto všechno jsme do toho šli. Pak inscenace skoro rok ležela, na jaře jsme se k ní vrátili, vyloupnul se konec a celé to začalo dávat smysl. Kája si na představení zvykla a začala ho mít ráda.

Rád bych se teď zeptal ostatních členů souboru, kteří hrají vlastně pouze slovem. Jaké je představení z vašeho pohledu? Je pro vás těžké sedět celou dobu na židli a hrát jen hlasem?

Honza: Pořád jsme jeden soubor. Cítíme, že musíme Káju podržet, protože zrovna ve Viktorce je vlastně sama. Snažíme se ji podržet i naší energií.

Verča: Mě někdy trochu mrzí, že nejsem na druhé straně. S Viktorkou totiž souzním a mám ji moc ráda. Už na začátku práce jsem se do Viktorky zamilovala, v něčem jsem se v ní i trochu viděla.

Kája: Jsou tam moc důležití, opravdu cítím, že tam jsou se mnou. Je to pro mě velmi důležitá opora.

Prošli nějakým vývojem formy zapojování diváků? A bylo v plánu už od začátku práce na inscenaci?

Jarka: Tanečníci byli postavení už od začátku. Muselo to být právě takto, abychom mohli vystavět situaci s vojákem, který ji neustále sleduje. No a potom se nám kruh obce proměnil ve vlastenecké kolečko, jak jsme si ho nazvali. Vrchol interakce mezi kolečkem a Boženou pro mě je, když jí ty větve začnou diváci podávat. To se nám podařilo letos na Wolkrově Prostějově. I když Vítek Malota říkal, že se mu moc nechtělo. Ale nakonec i on sbíral.

-ušák-

Vařit, prát, podržet a vydržet - tot' úděl ženy?

Představení souboru Convivium ze ZUŠ F.A.Šporka, a vůbec jakéhokoli souboru, který vyšel z jaroměřské líhně Jarky Holasové je pro mě pokaždé pocitově návratem domů. Prostředí vždy trochu říznuté klasikou, ale podanou přes síto osobností, které v jaroměřské Zušce vyrostly, a místním folklórem (v dobrém slova smyslu do něj patří nejen inspirace folklórem skutečným, ale i vlastní tvorba zdejších performerů). Důležitou roli hrají ne-li loutky, tak určité předměty, které mnohdy slouží v představeních nečekaně a tedy překvapivě. A vrací-li se člověk domů, vždy se těší, co dobrého mu tady uvaří či upečou, a u jakého stolu si to vychutná...

Všechny tyhle ingredience mi nechyběly ani v nejnovějším, komplikovaně vznikajícím projektu k výročí Boženy Němcové pod názvem Viktorka, kdy už v soboru většina bývalých členů jen hostuje pro radost. V poměrně nehostinném sále Kulturního domu se okamžitě podařilo vytvořit komorní, trochu rituální atmosféru vytvořením kruhu, uprostřed něhož se u své malované truhly převlékala do kroje Karolína Novotná alias Viktorka. My všichni jsme se vzápětí stali součástí vesnice, která sleduje tohle švarné děvče, co se nedokáže zařadit do komunity, ohrohuje nos nad zdejšími mládenci a hledí kamsi za obzor za vojákem s fascinujícíma ďábelskýma očima. Viktorka hned na počátku bere do kola a „zkouší“ si v tanci téměř všechny mladíky, sedící v první řadě - ale žádný jejímu tempu nestačí. Však se také ozývají výkřiky z různých stran, komentující její vzpurnost. To, že jsou herci rozesazeni mezi diváky, znamená, že i my se stáváme mlčící většinou, byť třeba nemusíme s Viktorčiným odsouzením souhlasit.

Ta část jejího příběhu „před Babičkou“ ukazuje Viktorku jako osobnost, která se vymyká společnosti, v níž žije. A tak si tady - protože kruh je vyznačen trnitými větvemi - svou tvrdohlavostí mnohdy nohy, tělo i duši rozpíchá... Můžeme ji ovšem brát i jako alter ego Boženy Němcové, jejíž osud se v druhé části představení s osudem Viktorky prolne. Ta ze vsi uniká, ale dopovězení její bláznivé svobody s tragickým nádechem se v představení nedočkáme. Naopak, dějová vlna nás jednoduchým převlečením přenesla do života spisovatelky, která se vzpírala po celý život zažitým konvencím doby, která jí byla těsná. A tak, zatímco duch Viktorky putuje do nebe, Němcová se

nám symbolicky nakonec ukáže ze všech stran jako kráska zkamenělá v soše... Všemi těmito stádii prochází Karolína Novotná s pochopením, půvabnou samozřemostí a autenticitou, vybavena pouze možností převleků. Už samotný způsob oblékání či svlékání je pro diváka estetickým zážitkem. Ale to by nestačilo, kdyby takto samozřejmě nepůsobila celá inscenace. Nezbyvá, než za ni poděkovat.

Jana Soprová



ZUŠ B. Jeremiáše, České Budějovice: Hawklinská nestvůra

Protože jsme úchyláci

Rozhovor se souborem



Co to bylo?

Soubor: Gotický western. Napůl kovbojka z červené knihovny, napůl sci-fi z červené knihovny.

Vedoucí: Ne, sci-fi ne. Věc s nádechem westernu. Ona je totiž ulítlá už samotná předloha. To je tak ulítlé, že se to těžko převádí na jeviště. Vzalí jsme text, který je sám o sobě úchylný a protože jsme úchyláci. Máme rádi střihy, různé možnosti efektů na jevišti a stylizaci. Jsme rádi, že si můžeme s tím neuchopitelným tvarem pohrát. A taky je tam sex a to nás baví.

Soubor: Ne sex, lívance! (smích)

Vedoucí: Původně tam nebyli lívance. Nahradili jsme to, protože v textu slečna Hawklinová vyloženě říkala, že by si zapáchala. Takže jsme to takto zdivadelnili, aby to pro diváky nebyl takový šok.

Ještě k vaší úchylnosti. Z čeho pramení?

Soubor: Přímo z naší duše. Od narození.

Vedoucí: Oni se na ten můj dramaťák prostě navazují taková lidé jako jsem já.

Soubor: (smích) Lenka je naší velkou inspirací, je to taková můža.

Co to je za autora, odkud ta předloha pochází?

Vedoucí: Richard Brautigan. Amerika. Napsal třeba V melounovém cukru, psal povídky, básně. Asi by šel zařa-

dit do beatníků, nebo té nové americké generace. Dělali jsme před tím ještě Woodyho Allena Smrt klepe na dveře, nebo pásmo teenagerovské poezie. O přerodu, aby si sáhli také do sebe. Asi před rokem jsme natáčeli asi třicetiminutový film, protože tady Kuba (představitel Greera pozn. red) se dostal na FAMU na režii.

A jak dlouho už spolupracujete?

Soubor: Asi pět, šest let. Je to různé, Honza (představitel Camerona pozn. red.) do toho třeba vlítnul před půl rokem.

Ještě mě víc zajímá inspirace k tomuto typu humoru...

Vedoucí: Jestli máte pocit, že to byl humor a bylo to vtipné, tak to je prima. (smích)

Tak byly momenty, kdy jsem se smál i nesmál. Ale tak, já mám rád třeba Monty Pythony...

Všichni: Jo přesně tam jsme blízko...

Soubor: My občas používáme tenhle břitký humor i v praxi... Možná Jim Carrey, černý humor, úchylný humor... Každý má asi svůj humor.

A kam budete pokračovat dál?

Soubor: Už se rozpadáme.

Vedoucí: Tohle představení pro nás bylo v podstatě derniéra. Máme dva maturanty, kteří odchází, takže se loučíme na Malé scéně.

-JaM-



Jak to bylo s nestvůrou?

Soubor Lenky Šestákové z českobudějovické ZUŠ B. Jeremiše přivezl do Ústí Hawklinskou nestvůru, a s ní velkou divadelní radost. Právě čiré divadlo, které se podařilo členům souboru vytvořit z fatasmagorického gotického westernu Roberta Brautigana z roku 1974 (přel. 1991), obsadilo letos na přehlídce první příčku zábavnosti. Zároveň je ukázkou výborného řemesla ve všech složkách inscenace. Soubor ukázal, jak lze jen vlastním umem - tj. schopností dokonale zpracovat jednotlivé situace a vypointovat gagy, vytvořit jednoduchou, ale velmi funkční scénu z různě přeskupovaných bedniček a výborně načasovaného light a sound designu, obléci celý soubor do zajímavých slušivých kostýmů, které pomáhají hercům vytvářet postavy, vytvořit inscenaci, kde nic nechybí ani nepřebývá. Takže divák si ji prostě jen tak vychutnává, navzdory tomu, že se vlastně jedná o značně pitomý, bizarní příběh, který v celku ani detailech v podstatě nic zásadního nesděljuje.

Ale právě záplava mininápětí a jejich suverénní realizace nenechá diváka ani trochu oddechnout, protože by mu mohla uniknout nikoli podstata příběhu samotného, ale rozkošné pointy jednotlivých scén. I když v představení, které lze charakterizovat jako zvláštní směs hororu, westernu a romantického příběhu, s využitím / zneužitím všech klišé, které tyto žánry obsahují, je možné opravdu všechno, děje se to s jakousi potměšilou samozřejmostí. Na tom má bezpochyby zásluhu sehranost souboru. Hru zvládá pouhých šest herců, i když máme dojem, že se jich vystřídá nejméně deset. Kromě vypravěčů příběhu jsou tu dva až komiksově ladění zabijáci, dvě rozkošné slečny Hawklinové (ty zelené šaty!), komorník a zkamenělý otec, kteří se ovšem v mžiku mohou proměnit v nestvůru a její ukřivený frustrovaný stín. Mrtvolami na cestě se nešetří, a přitom to nepůsobí lacině. Je jasné, že vše je vycizelovaná groteskní nadsázka. Herci si dokážou vychutnat každou, i drobnou situaci, jako příklad může sloužit jen banální jízda dostavníkem, která jim poskytne množství příležitostí k rozmanitým pohybovým gagům.

Právě ona lehkost a hravost ve všech výrazových prostředcích, schopnost držet charaktery jednotlivých postav, ale i suverénně přeskakovat z jedné role do druhé, dává divákům příležitost doslova si pochutnat na divadle, které v sobě nenese žádná velká poselství politická ani filozofická, ale JEN schopnost diváky potěšit. Stejně jako se v podtextu příběhu kouzlí s chemikáliemi, před-

stavení dokáže u diváků dát do pohybu tělní chemii, která produkuje hormon štěstí.

Jana Soprová



Vytrženo z diskuse

- Na souboru bylo vidět, že se jim předloha líbila a bavili se u toho, když ji zpracovávali.
 - Mě překvapilo, jak moc tance tam bylo.
 - Já v příběhu viděla i hororové prvky, které mě lákají. Klobouk dolů za to, jak jste to zpracovali.
 - Klasifikoval jsem si představení jako fantaskní western. Moc tomu sedla karikovanost charakterů.
 - Skvěle zahrané, světla hodně pomáhala tomu, abych pochopila, co se děje.
 - Pro mě to byl až takový pratchettovský svět, který si hraje s žánry westernu a hororu. Řekl bych, a byl bych za to rád, že se s tím dalo ještě víc vyblbnout. Bylo to velmi osvěžující v rámci žánrů, které tady většinou máme možnost vidět, takže děkuji.

Jana Soprová: Tady nám na přehlídku vstoupila čirá divadelnost v té nejlepší formě. Vše, co bylo k vidění do sebe přesně zapadalo. Měli jste skvěle vystavěné gagy, dobře jste pracovali s poměrně chudou scénografií. Myslím, že jste byli nejen herci, ale také hráči, vrhali jste se do situací, které nebyly úplně snadné – různé změny identity na jedné straně a na druhé straně schopnost kovbojů pořád držet figuru, takže jsme nepochybovali o tom, jací ti hrdinové jsou. Dva základní žánry tam byly velice dobře akcentovány díky tomu, že jste dobře prodali pro ně typická klišé s obrovskou dávkou nadsázky, která vytvářela velkou komiku a hodně zapamatovatelné obrazy.

Petr Váša: Čirá divadelnost – vy jste nám nabídli, co jsme tady ještě neměli a co je velmi zajímavé. Co je čirá divadelnost? Přejde mi praktické rozdělit si práci při tvorbě inscenace na čtyři kategorie – text, zvuk, gesto a práce s pohybem a obraz – v tomto pořadí. Baví mě, když někdo

s těmito prvky zachází rovnocenně ve smyslu, kdy někdy bývá klíčový ten a jindy může být klíčový zase jiný.

Viktorie Čermáková: Já už to viděla v Budějovicích a zdálo se mi, že dneska to bylo malinko zasažené vedrem, protože tam to bylo, těžko věřit, ještě ekvilibrističtější a vyváženější. Třeba postava stínu příšery se mi dnes oproti Budějovicím zdála trochu vypuštěná.

Jiřina Lhotská: Opravdu divadlo se vším všudy. Propojení hudby, zvuku, světla, mizanscény, vše bylo součástí sdělení. Krásná parodie westernu a hororu. Ocenila jsem hodně odstup a nadhled, ale nejen nad hrou jako takovou, nebo nad divadlem vůbec, ale i nad sebou samým. A přitom jste nám představili divadelní zážitek, který nás hodně zasáhl. Líbila se mi vaše hra a radost ze hry, hrajete si spolu, jste na sebe neuvěřitelně napojeni a to z vás bylo cítit až do zadních řad.

Štěpán Pácl: Je to dobře vedené, herci jsou režírováni, ale to samo o sobě není záruka úspěchu, jelikož režijní záměr je naplněnými vámi jako herci. Což je skvělé, že jste schopni přesnosti a porozumění tomu, co vám Lenka jakožto režisérka předkládá. Nezazněly tady kostýmy: umíte je nosit a chovat se v něm, je to zvědomělé. Další věc, že se pracuje s rovinami jazyka. Tím, že to je parodie na konverzačku, kdy se tam hlubokomyslně zamýšlejí nad tím, zda je lepší pít kávu nebo čaj a používají u toho vybranou, spisovnou mluvu skvěle funguje v kontrastu s tím, když pak stín příšery najednou říká „já se na to vyseru.“ Dobře funguje proměnlivost souboru – vás je tam šest, ale měl jsem pocit, že tam bylo asi dvacet lidí.

pán s počítačem

Asociace z publika



KUKátko, ZUŠ Štítného, Praha 3: Hra o čas

Pohyb je vlastně čas

Rozhovor se souborem KUKátko



Ted' jste se dvakrát za sebou hodinu hýbali. Co pro vás znamená pohyb?

Matyáš: Pohyb je vlastně čas. Ami: Pohyb je vyjádření sebe sama. Vydání všeho ze sebe fyzickým gestem. Agi: Pohyb je přirozený, nejpřirozenější. Mary: Pohyb je vyjádření se jinak než jenom slovy.

Kde berete motivaci k pohybu?

Mína: Z toho, že jsme pořád a pořád dřeli a chceme, aby to bylo nejlepší. Ami: Ale zase nás to baví. Baví nás síla, co z nás jde. Max: Protože, když se nebudeme hýbat, tak se čas bude pohybovat nekonečně pomalu.

Co byste poradili jiným mladým divadelníkům, kteří chtějí pracovat s pohybem?

Anežka: Ať to jde z nich.

Anička: Ať se nebojí dělat i velké pohyby, které by od sebe nečekali, a pak to nějak půjde. Koli: Nebát se toho a všechno pustit - ono to bude vypadat lépe, než jak si to v hlavě představujete.

Mohli byste mi převyprávět, jak inscenace vznikala?

Max: Nejdříve jsme hledali originální koncepty pro nové představení. Našli jsme dva koncepty tak zajímavé (lidé, kteří jsou zamčení, řekněme, v kostce, a pak člověk zacyklený v čase), že jsme se rozhodli je zpracovat oba. Na

začátku jsme byli dvě nezávislé skupiny a každá pracovala na svém tématu. Nakonec jsme je spojili dohromady a téma času nám přirozeně vyplynulo jako most, jako spojovací téma.

Agi: Obě představení vznikala nezávisle na sobě. Obě byla nezávisle na sobě stylizovaná a i s pohybem jsme si hráli, aniž bychom se na tom domlouvali.

Jakou roli v tom měla vedoucí Ivana Sobková?

Průvodce, hodně nás směřovala, pohled zvenčí, došperkovávala. Pomáhala s detaily a s tím, aby to fungovalo jako celek.

Koli: Zpočátku jsme pracovali hodně sami. Ani jsme o tom nemluvili mezi skupinami. Když jsme to pak začali spojovat, tak s tím pomohla víc Iva a pomáhali jsme si už všichni.

Pro takovou samostatnou práci už je třeba mít dovednosti z dřívějška. Co myslíte, že je nejdůležitější pro to, abyste mohli samostatně tvořit?

Matyáš: Zodpovědnost. Anežka: Nebát se. Anička: Kolektiv, spojení lidí. Pak můžeme pracovat i sami, když víme co čekat od druhých. Mary: Čím víc energie, tím líp. Agi: Souhra, spolupráce, nabití se a vědění o druhých lidech na jevišti. Ami: Příjemně prožitý čas.

Ivo, řekla bys k tomu něco, když to posloucháš?

Vedoucí Iva (přišla v průběhu): Myslím, že to mluví samo za sebe.

JaM



Čas - přítel, nebo nepřítel

Čas - vteřiny, minuty, hodiny, dny... Fascinuje, jak se někdy může táhnout, být nekonečný, a jindy letět o sto šest. Postůj okamžiku, jsi tak krátký! Úvahy o čase, spojené i s nápadnou postavou Pána času, se staly základním kamenem inscenace Hra o čas, kterou přivezl soubor KUKátko ze ZUŠ Štítného Praha 3. Mladí tvůrci - neboť je jedná o čistě autorskou inscenaci - se rozhodli vyzkoušet si výrazové prostředky dosud neozkoušené, a tak vznikl projekt výrazně „poznamenaný“ tancem (jsou v něm patrné prvky contemporary dance, pantomimy i fyzického divadla). Nicméně, společné choreografie především rámuje a tvoří předěly mezi dvěma příběhy, které nějakým způsobem s časem (ale i dalšími tématy, která se v té souvislosti vynořily) souvisejí.



Dvě skupiny pracovaly samostatně na dvou příbězích, a poté, co se spojily, nechtělo se jim opustit ani jeden z nich. Oba totiž ukazují specifický přístup k času, a jeho relativitě, každý má v sobě jisté napětí. Nejedná se přitom o nějak převratné nápady. V prvním případě dívka v jednom dni má tři důležité úkoly - udělat maturitu, uskutečnit vytoužené rande a vyzvednou bratra ze školy. Protože má „den blbec“, žádný z těchto úkolů nesplní podle svých představ. Ale je tu Pán času, který jí dá šanci zkažené příležitosti napravit. Postupně dívka „vyčerpá“ kapacitu nových šancí, a zjistí, že navzdory vědomí toho, co má udělat, se jí nepodaří vše zdárně splnit, a nejhůře dopadá v oblasti citové... Druhá epizoda se týká experimentu, kdy je několik jednotlivců pozváno na schůzku s příslibem přijetí (do atraktivního zaměstnání?), a následně zjistí, že zůstali uzamčeni v místnosti bez oken, a bez jakékoli šance úniku či možnosti zavolání pomoci. Nepřekvapí, že právě toto je experiment, kdy jim na konci oznámí hlas shůry: Děkujeme za váš čas...



Obě tato témata, které (jak se domnívám) sloužila souboru především k tréninku, u něhož si vyzkoušeli různé výrazové prostředky, byla ovšem už mnohokrát (a konsistentněji) zpracována, takže přinášejí patrně větší zážitek pro protagonisty, nežli pro diváky. Ocenila jsem sice osobní zaujetí protagonistů/tek, nicméně od velmi dobře pohybově i herecky disponovaného souboru jsem očekávala přece jen více (např. větší množství a peatrost různorodých pohledů na problematiku času a jeho vlastnosti). Takže pro mě zůstala inscenace jen na půl cesty k divákům.

Jana Soprová



Vytrženo z diskuse

- Abych pojmenoval, co jsem viděl - byly tam dva příběhy, intro a intermezzo a já si hledal téma a našel jsem jej v tomto – říká se „podej ďáblu prst a ten si vezme celou ruku“, tak tady to je „podej času prst a on si vezme celou ruku.“ Je to o smlouvě s časem jako konstruktem, kterou asi máme tak nějak podepsanou všichni.

- Mělo to energii, skvělý výběr hudby, taneční sekvence fungovaly. Moc dobře zahrané. Když jste byli zamčení v místnosti, šla jsem s vámi a taky jsem strašně chtěla ven.
- Byl jsem někdy zmatený z dramatických situací. Téma jsem měl uchopené, ale například v příběhu, kdy se vracel čas, jsem nevěděl, co se mi snažíte sdělit, jaká má být pointa.

- Pohybově skvělé a bylo vidět, že rozumíte tomu, co děláte. Když ale pohyb skončil a začaly tam nějaké konverzace, byla jsem zklamaná, že tam pohyb najednou není.

Co to podle vás bylo? Ten způsob pohybového rozehrávání?

- Scénický tanec.

- Inspirace novým baletem, novým tancem.

- Contemporary na hraně s nonverbálním divadlem.

- Hodně mě bavila pointa prvního příběhu – to, že to nikdy neudělá správně a čas je vyčerpaný.

- Otázka na soubor: Jednalo se o vaše první taneční vystoupení, nebo často hrajete tak, že to máte hodně pohybově založené?

těm konkrétním. Hodně mě potěšilo, že to je vaše, že jste to uchopili svým vlastním způsobem. Nahlížení témat je nesourodé, ale spojené důležitým prvkem a tím je pohyb. Překonat čas je vždy nějaký zážitek těla a to jsme tu mohli plně pocítit. Bavilo mě vaše běžení proti proudu času společně s vámi.

Jiřina Lhotská: Mě toto představení příliš neoslovilo. Pojmenovala jsem si to jako pohybové slovní variace a etudy na téma čas. To, co si všichni v dramátku zkoušíme. Expozice mě oslovila stejně jako vaše energie a oním pohybem vypovídáte o čase tak, že mám pocit, že o něm máte potřebu mluvit. Bylo to ale hodně nedořešené. Chtěla jsem se o čase jako o fenoménu od vás dozvědět víc.

Petr Váša: Rande bylo velice přirozené a samozřejmé.

Možná by se mi ještě víc líbilo, kdyby v dialogu nebylo výslovně řečeno, že jste dvě slečny. Kdybyste to zahrály jako dvě slečny, ale neřekli to napřímo a nechali nás v tom.

Soubor: Pohyb nám z toho tak nějak přirozeně vyplynul. Měla jsem pocit, že to byla nějaká naše potřeba. Dřív jsme nikdy nic takového nedělali a asi se nám chtělo hýbat.

pán s počítačem

Štěpán Pácl: Svěbytná forma, to na tom oceňuji. Jak se od ornamentálních, abstraktních pasáží přesouváte až k

Asociace z publika



TOHU HA VOHU, ZUŠ Leoše Janáčka, Frýdlant nad Ostravicí: Otisky

Tohle byla naše první abstrakce

Rozhovor se souborem TOHU VA NOHU



Jak dlouho už Otisky hrajete?

Šimon: S nápadem, že budeme hrát spíše abstraktní divadlo jsme přišli v září. Tohle byla naše třetí repríza.

Byl to takový váš experiment?

Šimon: Předtím jsme vytvářeli spíše činoherní inscenace, chtěli jsme vyzkoušet něco jiného. Tohle byla naše první abstrakce.

V čem pro vás byla tedy práce na Otiscích jiná?

Ester: Když jsme hráli činohru, připravovali jsme se vždy na základě reálných osobností a postav. Teď jsme ale byli někým úplně jiným, hráli jsme naprosto jiné emoce. Byl to takový protiúkol. Nejdřív se jednalo napůl o komedii, ale pak se z toho stalo hanění společnosti a školství.

Stála na začátku nějaká předloha, text, situace?

Ondra: Na začátku byly postavy. Byly to naše vymyšlené osobnosti, které jsme znázorňovali barvami.

Šimon: Ke každé postavě jsme si napsali životopis, její zájmy, jakou má rodinu, prostě všechno, co nás napadlo. Každá postava měla za sebou nějakou historii.

Ester: Na úplném začátku to ani nebyly osobnosti, zkoušeli jsme ztvárnit jen emoci.

Byl nějaký zásadní zlom při práci na inscenaci, kdy se třeba vydala úplně jiným směrem?

Šimon: Já jsem celý rok pracoval na jiné postavě. Dva týdny před premiérou nám ale vypadl jeden herec a já za něj musel zaskočit. Musel jsem tedy celou postavu přepracovat. To pro mě bylo hodně důležité. Vždycky jsem hrál spíše vedlejší postavy a teď jsem musel být tou hlavní. Je to fajn zkušenost, ale bylo to pro mě složité.

Ester mluvila o kritice společnosti a školství. Proč máte potřebu vypovídat právě o tom?

Ester: Jsme velmi zvláštní skupina, každý jsme úplně jiný. Vůbec jsme se nedokázali shodnout na prvním nápadu. Hanění společnosti potom spíš tak nějak vyplynulo. Zkoušeli jsme synchronizovanou pohybovou sekvenci, kterou jsme museli ukázat ostatním. Ze začátku to měl být vtipný, jednoduchý synchron v autobuse, nakonec se z toho se stalo školní prostředí. Přidal se tam i zvonek, který evokuje školu.

Jitka Kvasničková (vedoucí souboru pozn. red.): Odpíchli jsme se od svobody a představ o životě. Co všechno naši svobodu omezuje. Často je to společnost, která očekává, že se budeme nějak chovat, že budeme něco naplňovat. Oni se s tím nejvíc střetávají právě ve škole.

Jaký otisk byste chtěli, aby vaše představení zanechalo v lidech, kteří ho uvidí?

Ondra: Že si život musí užít naplno, protože času není moc. Zní to jako klišé, ale je to pravda.

Šimon: My nepřinášíme řešení stereotypu, jen na něj poukazujeme – obzvláště co se týká školství. Když představení někdo uvidí, může si říct: „Hele, ten stereotyp tady opravdu je, nevidím ho jenom já, a proto s tím můžu něco dělat.“ A i když s tím nic nezmůže, aspoň ví, že na to není sám.

Ester: Pro ty, co to viděli: barvy neměly znamenat špinavost, ale rozdílné osobnosti. Když jsme ty barvy na sebe patlali, přijímali jsme osobnost, nešpinili jsme se.

ušák

Otisky v nás i na nás

Performance Otisky, kterou přivezla skupina TOHU VA VOHU ze ZUŠ Leoše Janáčka ve Frýdlantu nad Ostravicí vzbudila velké diskuse nejen tím, co bylo viděno, ale i tím, co viděno nebylo. Tak se stává u představení, jejichž konzistence není přesně dána, a tak si je každý divák domýšlí podle svého. Máte-li prázdný čtverec, ve čtyřech rozích čtyři nádoby s barvou a čtyři protagonisty v bílém, dá se předpokládat, že se bude malovat, a to malovat divoce, různorodě, ať už smysluplně promyšleně či spontánně. Takový dětský sen, napatlat se barvičkami, dělat barevné stopy na bílém podkladu. A to ve stylu happeningovém - bez velkých filozofických myšlenek a ambicí. Kdybychom potkali toto uskupení někde na náměstí, patrně by nás nenapadlo podsouvat jim různé koncepty, které se pak zdály málo naplněny podle našich představ. V prostředí určeném pro divadlo (byť nikoli jednoznačně regulární divadelní sál) přemýšlíme jinak. Když se navíc stane, že je třeba z důvodů nemoci jednu z barev vynechat, přeskupit protagonisty a zadat jim jiné úkoly, může vzniknout anarchie, ale i rozpaky.

Základní koncept od narození do dospělosti z představení ovšem vyplynul. Člověk se narodí neposkrvňený, čistý, staví se na vlastní nohy, maluje svět vlastními barvami (či tou svou barvou, která může charakterizovat jeho temperament). Každý to má trochu jinak, někdo to nesměle zkouší se štetcem, jiný využívá vlastního těla a končetin, někdo zanechává za sebou pouhé tečky, stříkance, jiný dlouhé šmouhy a velké barevné plochy. Život je časoprostorem experimentů, záleží na tobě, kam se odvážíš... A pak, zprvu nesměle se začínají tvé barvy, tvé otisky, prolínat s těmi, které potkááš. Někdy intenzivně, jindy jen tak lehce, náznakově. A právě tady mohou začít nejruznější interpretace diváků, kteří hledají v oněch dotecích a kontaktech významy. Ty mohou od banálních vztahových kliše sahat až k existenciálním otázkám.

Když ti ovšem do životě vstoupí nějaká autorita (zde šedá paní), chtě nechtě tě to ovlivní. Může to být škola: instituce, která brání absolutní svobodě dítěte, a nutí ho zařadit se do předem daných správných kliše. Někdo se zařadí, někdo revoltuje. Ať ve škole skutečné, tak ve škole života. Naše činnost, práce, ale především vztahy zanechávají otisky na naší duši i těle. Nejdou vyčistit, neseme si je jako medaile, nebo jako rány či stigmata. A za námi zůstává mapa těchto otisků. Celé konceptuální

umění objevilo kouzlo toho, jak ztvárnit tuto náhodně vytvořenou mapu otisků v uměleckém stylu. Koho by nenapadl třeba Jackson Pollock...

Tohle všechno může běžet hlavou divákovi, který sleduje půlhodinovou performance Otisky, a patrně záleží na každé konkrétní produkci, nakolik se divák dotkne, nakolik ho osloví. V té naší performanci jako bych cítila jisté rozpaky performerů, až úpornou snahu vyplnit úkol, které jim byl dán, tj. malovat a ušpinit se, ale hravost ani radost ze svobodné tvorby nebyla patrná. V dalším představení prý bylo všechno jinak, ale takový je úděl happeningů. Každopádně - ukázala se tu (tentokrát doslova) další barevná divadelní stopa.

Jana Soprová



Vytrženo z diskuse

- Představení bylo inspirativní. Vůbec mi nevadilo, že tam nebyla slova - pohyby a řeč těla mluvily. Jakoby tam byly dva pohledy - jeden, kdy na to koukáme fyzicky a jeden, kdy spirituálně a hledáme významy. Pro mě ten spirituální význam spočíval v tom, že ze začátku jsme měli možnost sledovat děti v lůně – čisté a bílé, pak se narodily a začaly konat. Každý měl svou charakteristickou barvu a jednání. Otisky beru jako metaforu toho, co člověku vstoupí do života a kdy. Člověk v šedém je osoba, která si prošla životem, má nějakou zkušenost, její malování bylo dost striktní. Malovala jednoduché geometrické útvary. Pro mě to byla učitelka, nebo vzor, který se snaží ty čtyři osoby navést. Tedy dospívání, povinnost, která stmeluje tři z nich, avšak nikoli v pozitivním smyslu – ztratili svou osobnost, zanikli v šedi. Jedna z nich ovšem ve své rebelii pokračovala a zůstala sama sebou.

- To hlavní, nad čím jsem přemýšlela, bylo, jestli se jednalo o divadlo, nebo zda to nebyla spíš performance. Pokud to byla performance, možná byla málo.

- Nepřišlo mi to dostatečně kreativní a originální. Performance, kdy se začíná s barvami a maluje se, to už jsme viděli stokrát. Potřebovala bych tam víc originálních nápadů.

- Pro mě to divadlo rozhodně bylo, měli jste nosné téma, hráli jste a oceňuji, že jste šli do něčeho netradičního, ale myslím, že by to bylo nosnější, kdyby z vás šla větší hravost a byli jste víc spontánní.

- Doufala jsem ve větší mimiku a znázornění situací pohybem. Když jste se pak malovali navzájem, moc jsem se snažila v tom najít hlubší smysl, ale jediné, co jsem viděla, byly barvy, a ty pro mě bohužel nenesly žádný význam.

Štěpán Pácl: Zaznělo několikrát, že šlo o abstraktní vyjadřování. Mám zkušenost, že čím je vyjadřování abstraktnější, tím víc je třeba se vztahovat ke konkrétním myšlenkám. Každá věc, která se tam objeví, má obrovské množství potenciálních významů. Čtyři lidi a barva. Pokud to nejsou malíři, co přišli vymalovat tělocvičnu, tak se potřebují vztahovat ke konkrétním

ním myšlenkám a emocím. Pokud ta barva nemá význam a nepracuje se s ním, najednou se ztrácím.

Petr Váša: Myslím, že jste na rozcestí divadla a performance a měli byste se rozhodnout, kterým směrem se chcete vydat. Zkusme si představit, jak by to vypadalo, kdybyste to víc vedli k divadlu. Kdybyste tam dali víc symboliky až, řekněme, rolí. Třeba symbolické typy – červený cholerik, modrý melancholik, oranžový sangvinik a zelený flegmatik, nebo jakkoli jinak. A to by mohla být cesta, jak do toho dostat příběh, a nemuseli byste být tak násilní. Druhá cesta je jít formou performance a vrhnout se na nás, dát do toho tu energii a pomalovat se barvou, pomalovat nás barvou a celé to zintenzivnit.

Viktorie Čermáková: Divadlo vždy nějak komunikuje s divákem, odráží se tam nějaká pravda. Moc jsem oceňovala, že jsme najednou v nějakém novém světě, ve světě barev, ale nepřipadalo mi, že přistupujete k těm barvám s radostí. Necítila jsem z vás, že vás to naplňuje vášní a chutí a že tam prezentujete nějaké své pocity.

Jiřina Lhotská: Jestli mi tam něco chybělo hodně, tak především vaše jistota a suverenita. Jak v chování, tak v gestu. Věděla bych pak, proč jste udělali, co jste udělali, proč je to pro vás důležité. Přišlo mi, jakoby jste si za svou akci silně nestáli.

Jana Soprová: Já si to pojmenovala „Dětský sen“, protože jsem tam vnímala pokus o spontaneitu, kterou mají děti. Dovedu si představit, s jakým gustem by tápaly do těch barev a vytvářely jednotlivé obrazy. Ale u vás jsem cítila ostych, kterým jste svazovali sami sebe. Myšlenka, že než člověk vstoupí do školy, dokáže se chovat svobodně, nebyla dostatečně akcentovaná. Takže bych doporučila, abyste se chovali více odvázaně.

pán s počítačem

Asociace z publika



Najděte konec!

Seminář Spoluhra-souhra-partneření



Nacházíte se v klubu, někdo sedí, někdo se jen tak válí, někdo kouří a někdo může třeba tančit, když v tom jako úder hromu (lektorka tleskne dlaněmi) se atmosféra rázem mění – do salónu vchází nádherná žena, je to žena absolutních kvalit, do které se zamilujete na prvního pohled, které závidíte šperky, krásu i to, jak mluví...

Před očima se nám rozehrává spektakl vedený nitěmi, za jejichž konce jako loutkář tahá vedoucí semináře Vendula Ježková-Kasalická tak, aby jednotliví aktéři rozehrané situace na sebe reagovali, aby na sebe nezapomínali a fungovali jako jeden celek.

Vzápětí se Vendula obrací na druhou skupinu, která celé divadlo sledovala a ptá se jich, co podle nich fungovalo, co by naopak mohlo fungovat lépe a jak by šlo výsledný kus posunout dál.

Následně se dostává ke slovu i skupina hrajících, aby byla vyzpovídána ze svých pocitů. Přichází tak na řadu i zakázaná otázka „Jak se vám hrálo?“

- Pro mě bylo hrozně těžké odpoutat se od našich mikrodialogů a neustále myslet na to, že musím podporovat hlavní situaci, aby v posledku v divákově mysli zůstala právě ona.

- Femme fatale: „Mně se hrálo samo, měla jsem pocit, že mí kolegové to vše odehrajou za mě.

- Občas je ve skupině nepředvídatelné, kdo co udělá, kdo začne a kdo bude pokračovat a cítila jsem se jako tvrdý „Y“.

Vendula odpovídá: „Odporný pocit: „Co když se ztrapním, co když budu chybovat.“ Ten pocit, že se musím donutit něco udělat. Ale buďte svobodní! Překonejte ten hrozný moment, nic zlého se nestane, nic nemůže způsobit

katastrofu a jenom tak se můžete posunout dál. Pracujte s vnitřním stresem. Je třeba si říct: „Můžu si to dovolit.“ „Není malých rolí“ – co to znamená? Každý z vás, i ten, kdo tam vzadu stojí jako křoví, musí být fyzicky přítomný, musí to prožívat, v každém jednom okamžiku si uvědomovat, co dělá a spoluvytvářet psychofyzické napětí situace a celý výsledný dojem.“

To je metoda, kterou se seminaristi kurzu „Spoluhra-souhra-partneření“ učí na jevišti pracovat jako jeden sevřený organismus.

Zkušenost první skupiny přetaví skupina druhá v cílevědomý jevištní tvar. S úderem hromu vchází do salónu plného žen přenádherný muž. Počáteční obdiv (a možná snaha o nějakou rivalitu ze strany jediného dalšího muže) se mění až v bizarní bitvu o pozornost nového aktéra. Zároveň však každý, kdo se na sebe až příliš pokouší upoutat jeho zájem, je v krátké chvíli stržen jiným a stahuje se do pozadí, aby nechal svou chvíli v záři reflektorů vyznít a podpořit tak rozehrávanou situaci. Je zřejmé, že obdiv a krása naší ikony jí začíná být na obtíž. Nepříjemný pocit plynoucí z neutuchající dotěrnosti ostatních graduje podporován zejména mimikou našeho homme fatale v čiré zoufalství. V okamžiku, kdy už obdivovanému visí na každé končetině jedna z dívek a další jej tahají za vlasy, uši a postupně stahované kalhoty, zazní z úst lektorky: „Najděte konec!“

Hysterie stoupá, na scéně se objevuje zbraň. Atentátník umírá výstřelem z vlastní pistole a poslední přeživší si odvádí pana Božského jako odměnu za vítězství v boji o pozornost, o lásku jednoho Muže, v boji vskutku na život a na smrt.

Není lepšího způsobu, jak završit poslední festivalový seminář, než pořádnou párty. Z tabletu tak začíná znít taneční hudba, boky seminaristů se pomalu ale s vervou houpají do stran a já odcházím vstříc dalšímu festivalovému dni s dobrou náladou a úsměvem na tváři. Není lepšího způsobu jak začít den než pořádnou párty. Děkuji za ni.

pán s počítačem

Jak se vybíralo na Mladou a kdo se sem nedostal

Přehled o tom, kolik se na Mladou scénu vešlo letos inscenací a z kolika se vybíralo a jaké jsou vlastně inscenace, které se sem nedostaly, na tyto otázky vám můžu odpovědět tímto textem, budete-li mít ještě další otázky, najděte si mě a vše ráda zodpovím...

Letošní lektorské sbory všech krajských přehlídek (letos proběhlo 12 krajských přehlídek) poslaly celkem 22 doporučení na celostátní přehlídku. Jedno doporučení bylo také z činoherní přehlídky.

Inscenace, které nakonec vybrala programová rada do letošního programu celostátní přehlídky Mladá scéna a my je v Ústí nad Orlicí buď už viděli nebo ještě dnes uvidíme:

Jižní spojka Jednabáseň ZUŠ Jižní město, Svědectví o životě v KLDŘ Bezejména, Liberec, Hawklinská nestvůra ZUŠ B. Jeremiáše České Budějovice, Francina válka Mrož v krabici, Soukromá ZUŠ Trnka, Plzeň, Entschuldigung Babodrama, ZUŠ R. Schumanna, Aš, František to udělal Pivní bratři, Mechanická mandarinka Na poslední chvíli, ZUŠ Ostrov, Hra o čas KUKátko, ZUŠ Štítného, Viktorika Convivium, ZUŠ F.A. Šporka, Jaroměř, Jak se máš Martine? Veselé zrcadlo, Ústí nad Orlicí, Maria M. Polaroid, Brno, Otisky DS TOHU VA VOHU, Frýdlant nad Ostravicí

Inscenace, kterou programová rada vybrala, ale pro nemoc jsme ji neviděli: OVŠEMŽE O VŠEM DS ZDIVIDLA Ostrava

Inscenace, které vybrala programová rada jako náhradníky a jeden z nich (první napsaný) se sem probojoval: Nedokončený kalendář a jiné zádrhele IDI-klub, Holden ZUŠ Jindřichův Hradec, BO Ženy Úplně nahé divadlo, Veselí nad Moravou, Happy life My...? ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm

Inscenace, které se do programu MS nezařadily, ale soubory určitě zmínit chceme, protože doporučení z krajské přehlídky získaly:

Motýl na anténě U Sommerů v kuchyni, ZUŠ Lysá, EXPERIMENT Ψ MÁMENÍ, Brno, Čtverylka vrahounčina V.E.M. 3 ROHLÍKY, Přes překážky ke hvězdám Červiven, Spg a SZ Krnov, Barbora: Kresby z Ještědí NOTDIS, Kámoš drámoš, z.s., Chleba o dvou kůrkách Divadelní klub mladých, Česká Lípa

Za všechny Vaše inscenace, viděné zde i ty viděné jinde děkujeme!

Lenka Huláková



J A M U
U Ž 7 S

Divadelní fakulta

JEVIŠTNÍ MANAGEMENT A TECHNOLOGIE



**uzávěrka přihlášek
31. 7. 2022**

Ukázky práce ze semináře Text v prostoru, text v těle

Vlak

„Vážené dámy a pánové, přijíždíme do stanice Pardubice.“
 Zasunu sluchátka
 zpět do svého obalu a uklidím si věci ze stolečku. S kufrem v
 ruce vysedám z
 vlaku.
 „Kde je další vlak?“
 „Na tamtom je napsáno Ústí nad Orlicí, to bude asi on.“ Ne-
 byl. Vrátili jsme se
 zpět na nástupiště, na kterém jsme před chvílí vysedali. A už
 přijíždí náš rychlík.
 „Vagon 3, sedadla 31-38“ hlásí František. Jdeme podél vlaku a
 hledáme nás
 vagon. Konečně ho najdeme. Viky zběsile mačká tlačítka na
 otevírání dveří.
 Dveře nic. Píšťalka píská, vlak se rozjíždí a my, strnule stojíme
 na peroně.

Ludmila Šířová

Panelové zdi jsou poseté okny, co dovnitř nepouští
 vzduch
 Večer je zavírají lidi před komáry, ale z ventilaček jsou
 stejně pořád slyšet televize a zřetelně lze vidět také lus-
 try v nejedné kuchyňce - když ten panelák zkusíš vyfotit,
 tak se začervení
 Proč skrz mě každé čumí?

Co?

Hej hej hej
 Do práce se chodí každý den ráno kolem pozlacených
 soch, nejdřív se ale otevře okno a do zatepleného bytu
 se pustí nový den
 Někdo se možná podívá, co za cizí osobu to sedí před
 jejich domem na jejich lavičce, co za cizí osobu to tam
 snídá... Většina má ale svých starostí dost

Ráno se skáče z okna
 Ráno se pláče nad střepy v tašce
 Ráno se pozlacený sochy potí

Cože?

Julie Šišková

tak jako každé ráno jsem se probudila z nepokojných snů
 unavená a rozlámaná
 život plný večírků mě naplňoval i unavoval
 václav zvolna oddychoval
 když jsem se natahovala pro knihu na jeho nočním
 stolku
 otočil se a něco zamumlal
 kniha byla nově vytištěná
 poznala jsem jméno jeho známého
 k snídani byl namazaný chleba a ředkvičky, které se mi
 nějakým zázrakem podařilo
 vypěstovat na naší malé zahrádce
 doufám, že se zase brzy podíváme na venkov, miluju to
 tam, stromy voní a bzučí, všude je
 spousta chladivého stínu a barev, miluju chodit na
 houby, miluju procházky, miluju východy
 slunce
 měla bych si promluvit s václavem
 když přichází do kuchyně zdravíme se dobrým ránem a
 dává mi pusku na tvář
 jíme mlčky, přemýšlím nad prací, nebaví mě, ale teď to
 nejde jinak
 myslím na bolesti zad z vykládání a přendávání zboží
 a na rachot obchodu
 z myšlenek mě vytrhává jeho hlas
 můžu tě dneska vyzvednout v práci, potřebuju ještě
 něco zařídit, pomůžu ti s těmi chlebičky
 odpovídám unaveně
 jo
 čeká mě další náročný večer
 (inspirováno stromem olgy havlové)

Štěpánka Tušlová

Aj, dvanáct vládců na křižovatce stálo. Do dále hledělo. Před
 sebou měli město plné
 měšťáckých lidí. Mnozí z lidí přihlíželo ke zkáze. Ať už z pudu
 sebezáchovy, anebo z pocitu
 beznaděje. Jiní se bouřili proti zvýšení daní. V dále za městem
 na kopci vítr rozháněl
 trávu a nad ní se vznášel dým z dolů. Kam zavírali městský
 bouřící se lid a kam chodili farmáři pro
 poslední možnost si přivydělat. Aj, scházelo se dvanáct vládců
 na křižovatce. Rozhádání dříve
 než-li na sebe promluvili. Aj, scházeli se z povinnosti. Jejich
 první společný a poslední krok.
 Hleděli do dále a zpřímá stáli vedle sebe. Jejich pocity se roz-
 cházely. Mezi nimi a krajem
 nebylo rozdílu.

Eliška Bursová

Ukázky práce ze semináře Svobodná poezie

Polovinou úspěchu je umět „se dívat“. Poezie se nachází všude kolem. V odpadkovém koši, v hejnu jiříček nad hlavou, v kočárku ve křoví. V sobotu jsme vyrazili městem směrem k lesům. Zpětně zas se snažili dát zaznamenaným obrazům a situacím řád a rytmus. Škrtní je totiž ta druhá polovina. Toto jsou výsledky. Nikoli niterná odhalení, nýbrž pozorování světa kolem, v němž může být skryta podstata.

Viktoria Kravchenko
Můj cizí život

Od včerejšího rána chodím cizím městem
nespala jsem
nebo pořád spím
byla jsem tu vždycky?

Už jsem viděla toulavou kočku,
četla ledabylý vzkaz
a sama ho lepila na pouliční lampu
Už jsem se nořila do vysoké zdi
a topila se ve křoví
oblékala do vody a pavučin
jen aby mě nespálilo slunce
Už stokrát jsem se budila a umírala
Zdá se mi
Už dřív jsem myslela na všechno
na co myslím
A že minulost se stává budoucností někde na kraji mých
vzpomínek
Zdá se mi
že jsem doma
protože mě kolébá země
protože stromy pletou z prstů síť
a drží mě
Jsem doma
Protože je půda teplá a zdvihá se a padá spolu se mnou
jako když jsem byla malá a cítila jak dýchá moje matka

Jindřich Sklenář
Slepá

kouř v síti
rozpad posledního
útočiště žití
v šedé době
břímě zkoušek

kvítí co nezvadne
patří tobě? snad ne
pozor pes
kouše
komunikace se v zimě
neudrží

Samuel Zheng
Papoušek na sněhu

Paleta krmítkových škůl se tyčí,
Pod ochranou posledního drátu doby.
Portál breku, praskot,
Obnažený záblesk,
roztrhán náletem supů,
a co Bůh?
Zůstává mečem v nás.

Uhašení světla proběhlo v tichu,
Ale všichni slyšeli něco trpět.
Útočiště možno hledat dál,
Už se linou mnohobarevné páry,
Oblaka přede mnou se drobí na kusy citu
A rozpadá se těžký oblek z betonu,
K portálu se pak
vracím s lehkostí.

Hana Severinová
Stín

Listy šplhají, jen aby spadly
masa podléhá gravitaci
jdu pod ní

Se mnou se plazí šum, který pak najednou není
Zůstal se mnou jen můj stín a vztek
Přede mnou, za mnou i všude jinde
Jeden temnější než ten druhý...

Se mnou šum
pak není
Zůstal jen stín a vztek
Před, za i všude
Jeden temnější než ten druhý...

Marija Ljuboja
Rutina

Koncem června naprosto v souladu s mým očekáváním
procházím vedle muže bez trička s nadváhou a spálenými
rameny, kolem auta, které v slunci nápadně odhaluje svou
ohavnou barvu, překračuji přejetého šneka, a setkávám se s
pohledem ženy ve středním věku, která venčí malého oškli-

pokračování na straně 18

...pokračování ze strany 17

vého psa, co si nejspíš pořídila před sedmi lety, když tato rasa byla populární a nyní ho bude muset snášet do konce jeho života, soucítím s ní, protože každý je někdy hloupý, každý někdy nechá plechovku od cideru na parapetu okna, každý v zápalu mladé rebelie nasprejoval na zeď „bůh je lež“ a každý si někdy spletl sochu trpaslíka s falickým symbolem.

Katarína Ballová
Smer

1.zber

Množstvo odpadu - niektorý zbytočne priskoro vyhodný,
farebná fanta

Oranžový kýbel visí z okna šedého paneláku
Priviazaná lavička, na ktorú asi nikto nesadne.
Strecha, na ktorej rastie nový život?
Pokrivená šípka, kam ísť?

2.myšlienky

Množstvo slov zostáva k ďalšiemu spracovaniu, k ničomu.
No tie tvoje..ako esencia sviežosti.
Asi to nie je náhoda, že sa vynímaš uprostred šedi.
Nikto ťa nikdy nebude potrebovať,
tak prečo si tu?
Snažíš sa, no vedľa teba sa vyníma úplne iná trieda.
Smer je jasný, tak prečo ideš inam?

3.zostrih

Množstvo slov vyhodnených
k ničomu
Prečo si tu
Aj tak ideš inam

Vít Malota
V listech

prasklá ulita
v chladnouch poryvech – čekání
na cestě k božímu tělu

hejno přelétá
v pravý čas
do pavučin
do křiku

na keři
visí to
co zbývá

Zkomoleniny pána s počítačem

Tentokrát obrazem



Chcete novou podlahu pro vaši střechu?



30 metrů zdarma



Provokace redaktorů zpravodaje

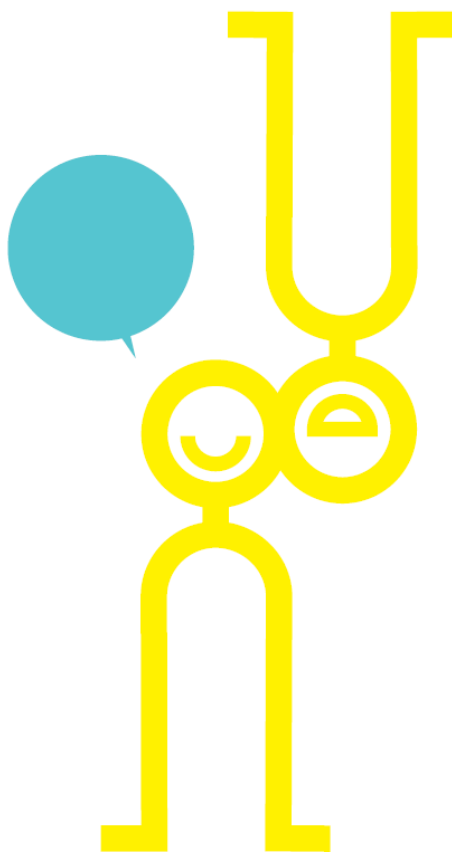
Skłodowská-Bohdalová-Lhotská

Jsou ženy, které pohnuly historií. Mezi námi je jedna z nich. Jiřina. Ne Bohdalová. Ta rozhodně ne. Lhotská! Po celý festival jsme vás zásobovali jejími fotografiemi, moudry vytrženými z diskuse a dnes i rozhovorem s ní. V této rubrice jsme také sdíleli texty od lidí, kterým tato dramatickýchovná Minerva McGonagallová změnila život k lepšímu. Na závěr pro vás máme vyjádření lidí, kterým možná také změnila život. A možná ne. Lidé, kteří se na otázku: „Jak moc víte, kdo je Jiřina Lhotská na škále od 0 do 100?“ zařadili někam mezi 0 a 35. Účastníci festivalu, kteří Jiřinu jen potkávají. Jaký odraz zanechává v nich?

- Ta hodná paní. Vždycky krásně upravená. Jojo.
- Ta paní, co vyhrála cenu? Líbí se mi její názory. Zatím jsem se s ní nesetkal. Nevěnuji jí moc pozornosti, ale cítím z ní velkou zkušenost a chovám k ní respekt. Má tady asi hlubokou minulost a asi právem vybudované jméno.
- Dokážu si ji zařadit, vím že patří k vám (k souborům ze Strakonické ZUŠ, ze kterých pocházím, pozn. red.) a měla jsem tu čest být v druháku na celostátní Poemě u ní na semináři s Honzíkem Anderlem. Jako první se mi vybaví laskavost. Je to laskavý, vlídný člověk.
- Nevím nic, jen vím že tu existuje, pluje a vídám ji.
- Mám ji zařazenou jako vždycky elegantní dámu, která rozbor vede vždy od A do Z. Mají vždy hlavu a patu. Má to všechno pintlich a vždycky vypadá perfektně.
- Víam, že umí dělat rozbor.
- Je opravdu hodná. Na rozbořech je milá. Dobrá duše a ráda chodí do hospody, to říkala na diskusi. Ale možná se nás zeptej až po diskusi na naše představení. (smích)
- To je ta... když jsme začínali hrát, tak se jí to asi nějak nelíbilo a řekla: „Ještě chvíli a půjdu domu.“
- Pro mě je to velmi charismatická, krásná žena, se kterou když se člověk baví, tak ten rozhovor krásně plyne. Jsem tam s ní v daném okamžiku a ona vnímá, co říkám. Působí na mě tak, že je tu vždy pro člověka, se kterým právě tráví čas.
- Působí na mě velmi zkušeně v pedagogické práci. Je to inspirující, když ji poslouchám při diskusích. Asi zanechává velký odkaz v divadelní výchově a ve výchově obecně. A myslím, že je spousta věcí, které bych se o ní chtěl dozvědět. Bylo pro mě velice osobní, když jsme na diskusi o představení Marii M. řešili školství.
- Já ji neznám, ale vím že je mi sympatická.
- Poprvé jsem ji chytila v Bechyni na Nahlížení, když tam

byli s inscenací Zlatíčka. Představení i setkání s Jiřinkou je pro mě velká vzpomínka. Zůstává mi to jako jedno z nejlepších studentských představení, které jsem zažila za tu dobu, co jsem na přehlídkách. Jsem vychovaná prací Michala Stona a tím, že Michal i Jiřinka pracují podobně, k ní cítím takovou zvláštní blízkost. Je to i tím, že z Michala cítím obrovskou lásku k Jiřince. Michala vnímám jako svého divadelního tatínka a Jiřinka je taková divadelní maminka. I skrze vás, protože vím, že jste Jiřinky divadelní děti a mám pocit, že jak Jiřince tak Michalovi nejde primárně o výsledek, ale o proces. Zároveň vnímám, že pro oba dva jsou důležití ti konkrétní lidé v souboru. Připadá mi to ojedinelé. Je hezké cítit, jak moc je důležité, že tam jsem přímo já a beze mě by to nebylo.

- Hodně jsem o ní slyšela a mám na ni krásnou vzpomínku. Bylo to na diskusi v Bechyni, asi v roce 2015. Vůbec jsem tehdy nevěděla, kdo Jiřinka je nebo že tam je nějaký lektorský sbor, který se má respektovat. Sedla jsem si k nim a ona byla strašně milá, podávala mi vodu a tak. Pak najednou začala mluvit a ukázalo se, že je to tam klíčová, důležitá osoba a byla krása ji poslouchat. Vždycky je krása ji poslouchat.



...pokračování ze strany 1

Jak motivovat děti nebo studenty ve chvílích, kdy ztrácí motivaci k dokončení tvaru?

Na počátku tvorby jsou všichni nadšení, ale často v půli zkoušení přijde mrtvý bod, kdy už to nebaví nikoho. V takové chvíli dětem nebo studentům řeknu: Odpočine si od toho, necháme to chvíli plavat a pak se k tomu vrátíme. Také zkoušíme v připravovaném tvaru určitou část změnit. Potom je také dobré si u starších studentů říct: Pustili jsme se do toho a jsou i věci, které se musí dodělat, dokonce i k dramaťáku to patří. Pak z toho budete mít velkou radost.

Proč by měly děti hrát divadlo?

Protože v dramaťáku něco společně zažijí. A také proto, že to, co zažijí, ještě dále předají někomu, kdo se na to dívá. Mohou předávat třeba jen radost z tvorby, a nebo může jít o příběh, který chtějí sdělit. Nejdříve jej tvoří pro sebe, ale potom by měly mít tu potřebu: My už to víme, ale chceme, aby to věděl ještě i někdo jiný.

VrZ

MEME



Ztráty a nálezy: hledá se majitel narkoleptičky

WTF je redakce?



POZOR! Poslední číslo zpravodaje vyjde v úterý elektronicky, dáme do něj všechno, co se (do vás) nevešlo!

Pravda vyděsí!

Diplomatická lež

Diplomatická lež je taková lež, jejímž účelem je ovlivnit názor příjemce. Narozdíl od pravdy, která je bez ohledu na příjemce neměnná - diplomatická lež zní pokaždé jinak.

Diplomatické lži (a jejich překlady) zaznívají při diskuzích:

- "Na začátku jsem se trochu ztrácela." (První půlku jsem prospala celou.)
- "Bavil nás váš zápal." (Ale jen o zápalu divadlo fakt není. Kromě toho Národního.)
- "Je strašně důležité, že se vůbec takovým tématem zabýváte." (Jak vás vůbec napadlo o takovém nesmyslu něco hrát?)
- "Soubor je šikovný, ale podráží mu nohy předloha." (Udělejte něco se svým vkusem.)
- "Hezky se na vás dívá." (Ještě teď slintám, dejte mi telefonní číslo. Vy jste hrály nějaké představení?)
- "Je úžasné, jak jste se naučili text." (Celé jste to jen odříkali.)
- "Z představení je cítit láska k divadlu." (Prosím vás, najděte si jiného koníčka.)

-redakce-

Jelenovy postřehy

- Když potřebujete stihnout maturitní večírek v Plzni ve 20:00, vyražte den předem. Jsem hodinu zaseklý ve vlaku, jemuž nefunguje lokomotiva, ani klimatizace. Pečeme se. Doufám, že nás někdo vyzvedne a doveze do Českého Brodu. Jak pojedeme dál, to nevíme. (Jakub Jelínek)
- Berta o Lence Hulákové: Jsi moje nejoblíbenější maminka, protože žádnou jinou nemám.
- Lenka Huláková o redakci: Jste moje nejoblíbenější redakce, protože žádnou jinou nemám.
- Vegetariáni dnes měli jednu z nejluxusnějších večeří, kterou si v Praze můžete dát. Do Ústí zjevně ještě nedorazila inflace - cena pohanky (dovážené z Ruska a Ukrajiny) se v hlavním městě vyšplhala na 70 Kč za balení (VrZ)
- Jana Machalíková ztratila banán. Prosím, pokud jej najdete, vraťte jí ten banán.

Kdo páchá Mladou na Malý?

Honza Mrázek, Veronika Zárubová, Jakub Jelínek, Kvido Lotrek, Vítek Marušák, David Slížek a další.

Neprochází jazikowou korektúrou...